ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

THE RAINBOW
A CHILDREN'S MAGAZINE

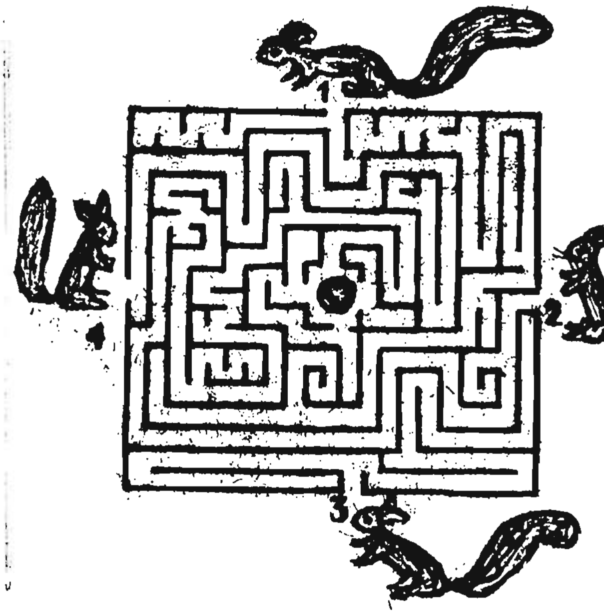

РІК XVII. ЖОВТЕНЬ 1970 Ч. 10 (191)

ЗАГАДКИ і РОЗВАГИ

КОТРА ДОРІЖКА ВЕДЕ ДО ГОРІШКА?

Тільки одна доріжка в цьому лябіринті веде до горішка. Покажіть, котра вивірочка знайде горішок.

Загадка

Куди повзе — за собою хату везе.
Очі на ногах, хата на спині.

**
*

Хто все йде, а все в хаті сидить?

ОСІННЯ ЗАГАДКА

дить-Хо сінь-о са-лі-ми,
ла-Вкри лю-зем ка-лист-ми.
Чи зумієте відчитати цю загадку?

ХТО МИ?

Вдень маємо дві ноги,
Вночі ніг не маємо,
Всеньку ніч терпляче
На ноги чекаємо.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК ЗА ВЕРЕСЕНЬ ц. р.: **ЩО ЦЕ?** Сірники. **ЗАГАДКА-НЕДОМОВКА:** Черепаха; посоли; щітка. **ЗАГАДКИ:** 1) Букву „Щ". 2) „Тиж".

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Act of October 23, 1962; Section 4369, Title 39, United States Code).

1. Date of filing: ________________ September 24, 1970
2. Title of Publication: __ VESELKA (THE RAINBOW)
3. Frequency of issue: ________ Monthly, except June to September Bi-Monthly.
4. Location of known office of publication: 81-83 Grand Street, Jersey City, Hudson County, New Jersey, 07302.
5. Location of headquarters or general business offices of the publishers (not printers): 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07302.
6. Names and addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor: Publisher — The Ukrainian National Association, Inc., A Fraternal Benefit Society, 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J.; Editor — Anthony Dragan, 5 Bentley Ave., Jersey City, N.J.; Managing Editor — Anthony Dragan, 5 Bentley Ave., Jersey City, N.J. 07304.
7. Owner (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given): ________________________ None.
8. Known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages or other securities: __________ None.
9. Paragraphs 7 and 8 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner. Names and addresses of individuals who are stockholders of a corporation which itself is a stockholder or holder of bonds, mortgages or other securities of the publishing corporation have been included in paragraphs 7 and 8 when the interests of such individuals are equivalent to 1 percent or more of the total amount of the stock or securities of the publishing corp.

10. This item must be completed for all publications except those which do not carry advertising other than the publisher's own and which are named in Sections 132.231, 132.232, 132.233, and Postal Manual (Sections 4355a, 4355b, and 4356 of Title 39, United States Code):	Average No. copies each issue during preceding 12 months	Single issue nearest to filing date
A. Total No. copies printed (Net Press Run) __	3,500	3,500
B. Paid circulation:		
1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales ______________	300	300
2. Mail subscription ______________________	2,400	2,400
C. Total paid circulation ____________________	2,700	2,700
D. Free distribution (including samples) by mail, carrier or other means ______________	300	300
E. Total distribution (Sum of C and D) ______	3,000	3,000
F. Office use, left-overs, unaccounted, spoiled after printing ___________________________	500	500
G. Total (Sum of E & F—should equal net press run shown in A) _________________________	3,500	3,500

I certify that the statements made by me above are correct and complete. ANTHONY DRAGAN, Editor.

Ілюстрація на обкладинці:
Іван Брикович — Місяць дитячої преси й книжки

ТАМ, ДЕ РОСЛИ МАТЕРИНКИ...

Знаєте, діти, що таке материнки? Це квітки блакитного кольору, подібні до стокроток, тільки більші. Ніде ці квітки не росли так буйно, як у лісі біля малого хутора, що звався Материнщина. Хутір був коло містечка Вишневця — отам, де місто Крем'янець, а далі — Остріг, Дубно і славний чудесами Почаїв.

На галявах Материнщини росли материнки з ранньої весни до пізньої осени. На хуторі завжди було їх повно, свіжих і сухих — у їдальні на столі, в дитячій кімнаті, в божничку.

Разом з квітами росли на хуторі й діти — дівчинка Оксанка, її сестричка Марка, братіки Ростик, Слав і Юр. Оксанку називали теж Злоткою. Що більша й старша ставала Оксанка-Злотка, то була все цікавіша та розумніша. Коли мала шість років, почала рисувати й малювати. Намалювала портретик своєї сестри. А за два роки написала вірша, що називався „В Альпах". Оксанка стала вчитись у школі в місті Острозі, багато читала, роздумувала. Коли було їй 13 років, написала другий свій вірш — „Ліс шумить". Учителі помітили, що в Оксани є поетичний хист. Її вірш був дуже вдалий, його деклямували учні з великим успіхом на шкільних літературних вечорах.

У школі Оксана вчилася добре, але скоро довелося припинити науку, бо на Україну рушили війною московські большевики. Оксана виїхала до Чехії, до столичної Праги, там недалеко була українська гімназія. У Празі вона почала вчитись у чеському університеті та в Академії Мистецтв. Її скульптури „Янгол", „Китаянка" і „Голова матері" були приміщені в Пантеоні Академії між найкращими скульптурами. А 1938 року появилася перша збірка поезій Оксани Лятуринської — „Гусла", і так колишня маленька Оксанка-Злотка стала визначною українською поеткою і мисткинею.

Оксана Лятуринська перебувала постійно в Празі, вона ніколи вже не змогла вернутися на рідну Волинь — на рідний хутір, де росли блакитні материнки... По великій світовій війні переїхала до Німеччини. Далеко це було від рідної України, але у мріях своїх вона завжди бачила рідний хутір Материнщину, тужила за нею і написала та видала друком збірку оповідань-споминів про своє чарівне дитинство. Цю книжку вона назвала „Материнки". Є в цій книжці теж оповідання-спомин про брата Ростика, його друкуємо у „Веселці". З Німеччини Оксана виїхала до Америки й поселилась у місті Міннеаполісі.

Поетеса написала теж чимало віршів для дітей — друком вийшла збірка „Бедрик", а ще дві збірки, „Чар-зілля" і „Ягілка" ждуть на появу друком. Її вірші друкувалися теж у „Веселці". Вона переклала славні оповідання Сетона Томпсона „Діти джунґлів" на українську мову. Найбільша й найцінніша досі друкована збірка поезій Оксани Лятуринської — це „Княжа емаль", вона появилася в Америці 1954 року. Інші її твори ще ждуть на видання книжками. Як будете більші, не забудьте їх прочитати! Тепер їх упорядковують прихильники творчости Оксани, бо сама вона цього зробити не зможе — в червні цього року вона навіки розпрощалася з цим світом... Поховали її на цвинтарі біля української церкви-пам'ятника в містечку Бавнд Бруку в Америці. На цьому цвинтарі спочивають вічним сном видатні українці. Дорослі й діти, що приїжджають сюди з різних сторін, відвідують їх могили.

Може хтось із вас, читачі „Веселки", буде з своїми батьками в Бавнд Бруку — хай відшукає могилу нашої видатної поетеси, віддасть поклін-пошану від українських дітей та подякує за твори, які вона написала. Хай помолиться за спокій її душі й хай покладе на могилу поетеси блакитні квітки, щоб нагадували їй рідний хутір Материнщину з блакитними материнками...

Богдан Данилович

Пояснення-словничок: **материнка** — wild thyme; **стокротка** — daisy; **галява** — glade, clearing; **божник** — місце-куток в українській хаті, де на стіні висять ікони святих; **хист** — талант (gift, talent).

Оксана ЛЯТУРИНСЬКА

„ЯК ЗНАВ РОСТИК?"

(Уривок із оповідань-споминів з часів дитинства Поетеси п. н. „Материнки")

— Дивіться, мамин мазунчик знов збирається додому! — такими словами пані радникова після обіду звернулася до своїх дітей. А „мазунчик" справді зібрався, надягнув наплечник з книжками і сказав пані радниковій, що він уже йде.

Надворі було болото по вуха. До дому п'ять верств.

Але пані радникова чомусь не здержувала Ростика, і він подався впрост через греблю, де болота було найбільше. Там загрузали не тільки люди, але й коні. Одначе греблі не можна було обминути.

Інші діти скорше побігли на замкову вежу подивитися, що станеться з Ростиком, чи не загрузне десь?

За хвилину вони побачили внизу якийсь клубочок, що його можна було прийняти за Ростика. Ростикова біла кудлата шапчина біліла здалека. Але не видно було білої хутряної лямівки кожушка.

Ростик чи не Ростик?

Той клубочок котився все далі й далі, зупинявся, чіплявся за верби, що росли обабіч греблі, і за деякий час цілком зупинився.

Як це дійсно Ростик, то він вліз у порядну халепу. Йому треба, щоб попасти на дорогу додому, перейти на другий бік греблі. А це, очевидно, не можна зробити. Он загрузло там кілька возів з мішками й людьми, і коні не можуть ані сюди, ані туди. Ростикові прийдеться повернутися.

Але що це? Клубочок лізе на дерево, з дерева скаче на хребти загрузлих коней, а відтіль на другий бік греблі. При цьому він ледве не скочується до озера, але вчасно хапається за стовбур.

Слава! Ростик уже на безпечному шляху.

Діти з вежі побачили на горбку за селом якусь крапку, яка все посувалася наперед.

Це певно Ростик!

Славко, Злотка й Марка махали руками й тужно дивилися за Ростиком, що крапкою посувався все далі й далі, аж поки не щез.

За якусь годину-дві він буде вдома. А там мама, чай з гарячими маминими булочками.

Ах, чом не прислали коней! Мабуть, як завжди: всі коні в роз'їзді. А тут так чекаєш тієї суботи, коли звільнишся на один день зі школи!

Дітей брав жаль на батька, маму і на цілий світ.

А чом би не зробити так, як зробив Ростик?

Колись уже так зробили. Так Марта втратила півчобіток, і до сьогоднішнього дня десь він там у болоті на греблі. А Злотка дістала коклюш і відлежувала. Славкові ще можна було б відважитися, та пані радникова після того нещасливого випадку не пускає. Яка справедливість! Чому Ростикові можна, а іншим ні?

Однієї суботи, коли з дому знов не прислали коней, а Ростик знов збирався в путь, пані радникова взяла його до своїх кімнат на допит. За хистком випадково була Злотка і все почула.

— Скажи, Ростику, чому тебе так завжди тягне додому? — почала радничиха. — Чи тобі тут зле? Чи я не опікуюсь вами, як належить? Аджеж вам тут ліпше, ніж дома!

Ростик схилив голову і тихо відповів: — Там є мама!

Пані радникова прикусила губу: — Ах, так! Мама! А що, власне, ти хочеш від тієї мами?

Ростик ще більше нахилив голову і сказав, запинаючись: — Помогти мамі.

Пані радникова витріщила очі: — Що ж ти можеш помогти?

А Ростик на це: — Ну, хоч щонебудь!

Пані вже не задержувала Ростика і, коли він вийшов, зідхнула: „Ах, чом я не маю такого сина! . ."

Боженьку, в той час, як вони всі — Славко, Марка та й вона, Злотка — тільки й думали про мамині булочки, Ростик перся через болото й сніг, щоб „помогти мамі хоч щонебудь"! Напевно мама про це нічого не знає. Траплялося ж зчаста, що вона неуважно відштовхувала Ростика: „Не перешкоджай!" Та ж і як можна було б знати: діти тільки те й робили, що жадали того й того, про ніщо інше й не думали. Але хто б міг сказати, що вони не любили маму?

І Злотці стала перед очима одна з багатьох субіт, коли присилали коней, і всі діти могли їхати на неділю додому.

Скільки ж було радости! Чим ближче під'їздили, тим більша радість наповняла груди. З освітлених дверей вибігають домашні, і кожен хапає когось із дітей. Але всі діти хочуть попасти до мами, притулитися лицем до її лиця, до її милої долоні.

На столі в маленькій теплій їдальні кипить са-

мовар, стигнуть гарячі булочки. Мама така радісна й ласкава, кожному наливає чаю, набирає конфітур. Діти галасливо наповняють їдальню. В такі дні не стримає їх присутність батька, якого вони боялись, ні присутність чужих людей . . .

А що, власне, мама мала з приїзду дітей? Тільки більший клопіт!

Хто грів кожному панчішки й черевички? — Мама!

Хто вибігав так, як був, на мороз до санок, кутав ноги й руки дітей в кожушини, щоб „не дуло"?

Так! Ніхто з дітей про маму не думав, і навіть про це ніхто з дорослих їм нічого не говорив.

Але як знав Ростик?

⁂

З того часу Злотка почала придивлятися до свого братіка, мов до якогось чужинця.

Яке в нього особливе обличчя! Зі своїми великими яснокарими очима і неслухняним волоссям, що над чолом стирчало ріжком, він був подібний до якогось жучка. А той його напівздивований простосердно-дитячий погляд!

Якась ніжність наповнила груди Злотці.

Тільки подумати: були ж такі хвилини, коли вона його страшно не любила! А це тоді, коли вони, бувало, за щось поб'ються, а їх обох без розбору поставлять на коліна, ще й накажуть поцілуватися: „Це ж твоя сестричка! Це ж твій братік!"

Чи можна було тоді поцілувати Ростика? Таж гнів на нього так і кипів!

А тепер? Злотка радо його обняла б, якби він був тут і якби це не здавалось дивним.

Злотка тільки тепер побачила, який Ростик добрий. І — чи то вже так Бог дав, коли бачиш щось хороше, і собі бажаєш таким бути — Злотка стала до всіх миліша.

Коли всі в суботу приїжджали додому, вона також бігла помагати мамі. Але чи то із незвички, чи з занадто великої запопадливости, їй валилося все з рук. І вона з гіркістю відчувала, що лише перешкоджає. А як добре все виходило в Ростика! Мама, здається, вже без нього не могла обійтися. От, наприклад, згубить мама голку і зараз же до Ростика: „Горобчику, в тебе бистрі очка, пошукай!" — І голка миттю вже тут! Чи десь закотився клубок ниток: „Горобчику, в тебе бистрі ніжки. . ." Ростик сюди-туди і знайде капосний клубок десь там, де його ніхто й не шукав би.

Злотці видавалось іноді, що мама любить Ростика більше, ніж когось іншого з дітей. Тоді

О. ЛЯТУРИНСЬКА

КОЛИСКОВА

Люляй, люляй, сину!
Вкрию ніжки, плечі.
Тінь поклавши синю,
день схиливсь над вечір.

Ходять дрімки впарі,
місяць під горою:
принесуть киптарик
з нитки дорогої.

Покладуть зненацька
точену кулю,
шаблю ще й козацьку . . .
Люляй, сину, люляй!

Злотка не знала, що всі матері мають велике щедре серце і люблять своїх дітей без розподілу. Тільки гарних, здорових і добрих люблять з гордощами, негарних, слабких і злих — з мукою.

Злотка якогось дня запиталася: — Мамо, кого з нас ви найбільше любите? — Мама показала пальці: — Котику, подивись: якби обрізати цей палець — буде боліти, але так само буде боліти, як обріжеш той чи той.

Це Злотку цілковито не переконало, і вона вирішила, що Ростик — це мамин більший палець, який болітиме більше.

І все ніби свідчило про це.

Хіба мама не глянула з більшою ніжністю на Ростика, коли давала всім чай? Хіба не поцілувала його на прощання два рази, а решту дітей лише раз?

І всі домашні хіба не любили Ростика найбільше? Тут Злотка могла б навести безліч прикладів.

А чужі?

Ростика з більшою охотою приймали товариші до своїх ігор. Ростика не боялись чужі дівчатка і завжди прибігали, щоб він їм щось поміг.

А як же ставилась до Ростика сама Злотка?

Так, вона тепер це знала: Злотка любить, любить, любить Ростика і вічно буде любити!

Пояснення-словничок: **м а з у н, м а з і й** — пестунчик, пестій, улюблена дитина (favorite child); **в е р с т в а** — міра довжини; **г р е б л я** — dam; **л я м і в к а** — обшиття (trimming); **х а л е п а** — біда, клопіт (trouble); **к о к л ю ш** — кашлюк, кашель з перестуди (whooping cough); **х и с т о к** — тут — заслона, параван (folding screen, curtain); **з а п и н а т и с я** — зацукуватися (to stammer in speaking); **с а м о в а р** — посудина варити воду на чай; **к у т а т и** — обвивати, обмотувати, прикривати; **к а п о с н и й** — збиточний, докучливий.

Іван МАСЛЯНКО *Ілюстрації М. МИХАЛЕВИЧА*

(Із циклу „Над Прутом у лузі")

Був день вільний від навчання в школі. Василько, Катруся й інші сусідські діти погнали худобу за річку Прут.

На полях було пусто, як звичайно пізно восени. Лише де-не-де паслися корови та вівці під доглядом пастушків.

Осіннє сонце навіть опполудні стояло низько над Карпатами, що синіли в далечині. Хвилі річки виблискували проти сонця, мов золото.

Діти на полі ніколи не нудьгують. Є в них десятки забав і різних цікавих вигадок. Ось і тепер вони назбирали сухого бадилля, трави й розпалили вогонь. Весело затріскотіло полум'я, а дим гадючкою звився вгору й розплився над нивами бурою хмаркою.

Коли нагоріло трохи жару, діти принесли з Василькової нивки кілька картоплин і поклали їх у гарячий попіл. Немає смачнішої картоплі, як та, що спеклася на полі. Діти дуже люблять її їсти.

Поки картопля пеклася, діти сиділи кругом вогню. Був з ними і пес Бурко. Він завжди ходив з Васильком і намагався в усьому його наслідувати. Діти розповідали по черзі різні казки й історії, що їх чули вдома або прочитали в газетці „Малі Друзі". Той дитячий журналик виходив у Львові. Потім Михайлик добув дримбу, а Микола — гармонійку і стали на них виграватии.

Час минав швидко. Картопля спеклася. Катруся розгорнула попіл, в якому виблискували й гасли малесенькі іскорки. Вигортала патиком картоплини. Коли вони трохи охололи, очищала їх з попелу й давала по черзі кожній дівчині й хлопцеві. Одну дала Васильові для Бурка, бо пес також любив їсти печену картоплю.

Поки діти ковтали слину, готуючись до їди, Михайлик побіг додому по сіль. Його хата стояла найближче. Приніс не тільки жменьку соли, а й подарунок від доброї матусі всім дітям — грудку пахучого масла, загорненого в капустяний листок.

Хто не знає, як чудово смакує печена картопля з маслом і сіллю, хай піде восени в поле. В найкращому ресторані не дістане такої розкішної картоплі.

Коло Василька сидів Бурко, облизуючись, і махав кінцем хвоста. Це означало, що й він радо попоїв би картоплі. Та й чи міг би Василько забути про свого вірного чотириногого приятеля? Ніколи в світі! Поки почати їсти, помастив маслом картоплю й поклав перед Бурком. Але пес не їв — то було ще не все, картопля не була посолена. Василько взяв у пальці соли, покрутив ними над картоплею, і тоді Бурко вмить її проковтнув.

Між дітьми залунав радісний сміх.

— Оце мудрий пес!

З'їли картоплю й погнали худобу до річки поїти. Корови пили, а діти придивлялися, як у прозорій воді поміж білими круглими каменями плавали рибки, виблискуючи срібною лускою.

Вернулись пастушки на поле. Назбирали купку сухої трави, бур'яну і знову розвели вогонь. Почалася „вогнева забава" — стрибки понад вогонь. Хлопці поставали рядом один за одним, розганялись і скакали. Дівчата тільки приглядалися збоку.

Бурко стояв також коло Василька, ніби готувався скакати. Але, коли Василько вперше розігнався до скоку, Бурко нараз утратив відвагу й об-

біг вогонь боком. За таке боягузтво Бурко заробив собі неласку у хлопців, і його були б викинули з забави, але він спробував ще раз щастя і знову підбіг до Василька. Коли Василько скочив, один хлопець крикнув: „Бурку, гоп!" І справді, Бурко „гопнув" понад вогонь, аж за ним закурилося з хвоста, а хлопці крикнули: „Славно! Бурко — молодець!"

Тепер ішли скоки за скоками, і Бурко ні разу не пропустив своєї черги, тим більше, що вогонь почав пригасати. Діти дуже тішились і хвалили бравого Бурка, гладили його по спині й сіпали за вуха, а йому до щастя нічого більше не було треба. Коли ж до похвал йому добавили ще одну забуту картоплину, навіть без масла й соли, то на радощах він став бігати швидко, мов вітер, і весело погавкував. Бурко був героєм дня.

Вечоріло. Сонце почало спускатись за Чорногору, і треба було йти додому. Діти погнали свою худібку в село. Сьогодні вони були безжурними пастушками, а завтра знов їх чекали школярські обов'язки в школі. Діти були горді одним і другим.

Пояснення-словничок: **о п о л у д н і — опівдні (at noon); н у д ь г у в а т и — to be bored; б а д и л л я — pot-herb leaves; б у р ' я н — weeds; ж а р — glow; п о п і л — ashes; д р и м б а — малий пружиновий музичний інструмент, під час гри держать його в зубах, викликаючи звук ударами пальців (mouth drum); б о я г у з т в о — cowardice, timidity.**

ПЕРЕЛЕТНІ МЕТЕЛИКИ

Восени перелітні птахи летять у теплі краї. Та ще раніше за них відлітають на південь деякі . . . метелики. Дуже гарні метелики „монарх" (Monarch) летять такими великими зграями, що цілком вкривають дерева, на яких присідають відпочити. А залітають вони далеко — за тисячі миль, перелітаючи не тільки річки, а й широкі морські протоки. Наприклад, капустяний білан (Cabbage Butterfly) з Европи летить зимувати аж до Африки, а навесні вертається додому, щоб вивести дітей-гусеничок.

Правда, життя метеликів дуже коротке, і наступного літа у вирій відлітають уже не вони, а їх „унуки".

М. Д.

П р о т о'к-а — strait, channel.

Р. ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрація М. МРИЦ*

ПРОСИМО НА ЯБЛУКА!

Раді Галя та Панас:
„Славні яблука у нас:
І великі, і червоні,
І пахучі, мов медок —
Ми тепер щодня заходим
Погуляти в наш садок.

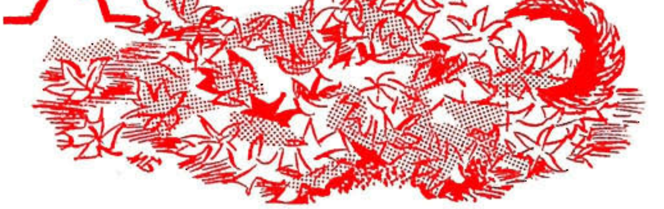

А в неділю ми запросим
Із сусідства всіх діток,
Хай тих яблук покуштують,
Що пахучі, мов медок,
Що солодкі або винні
Так, як яблука повинні.

Ось тепер, ось якраз
Настає веселий час,
Кличуть Галя і Панас:
„Гей, на яблука до нас!"

О. ЛЯТУРИНСЬКА *Ілюстрація М. БУТОВИЧА*

Хованка

Бурцю очка зав'язали,
в ліжко й шафу поховались.
— Раз, два, три, чотири, п'ять! —
Знак, що вже пора шукать.

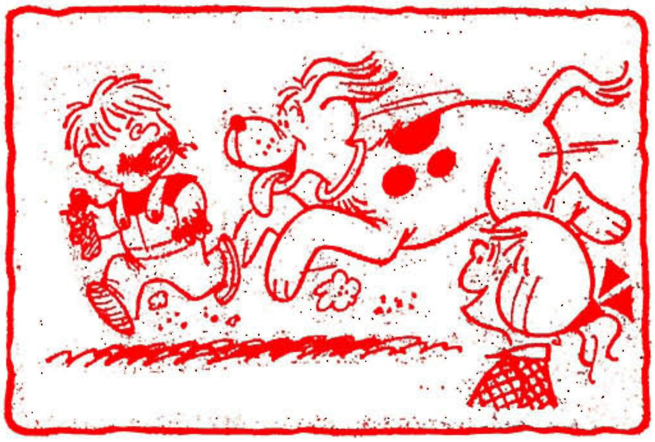
Бурцьо, гратися охочий,
на чотири лапи скочив
і слідком, хапком, хапком
за Івасем і Юрком.

Юрця, що ховавсь у ліжку,
він стягнув умить за ніжку.
Враз метнувсь по хаті знов —
Тут Івасика й знайшов.

Та прийшла черга ховатись
і на Бурця. — Шасть із хати
і під листя він чворкнув,
а сховати хвіст забув.

Чворкнути — шуснути, швидко заховатися.

УСМІХНИСЯ!

Не бійся! Він тільки хоче злизати морозиво
з твого личка!

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ*

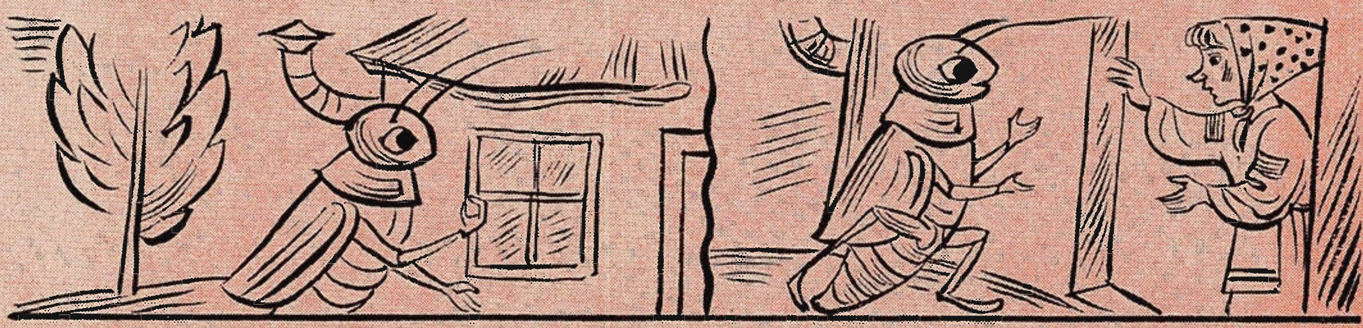
ГОЦА ДРАЛА

Цвіркунець — юнак завзятий,
Астронавтом хоче стати.

Став він ґномика просити:
— Чи не маєш ти ракети?

— Ні, не маю! — каже ґном, —
Має Гоца за вікном.

Цвіркунець стук-стук у шибку:
— Гоцю, маєш ти ракетку?

Я б хотів хоч на годинку
Полетіти за хмаринку.

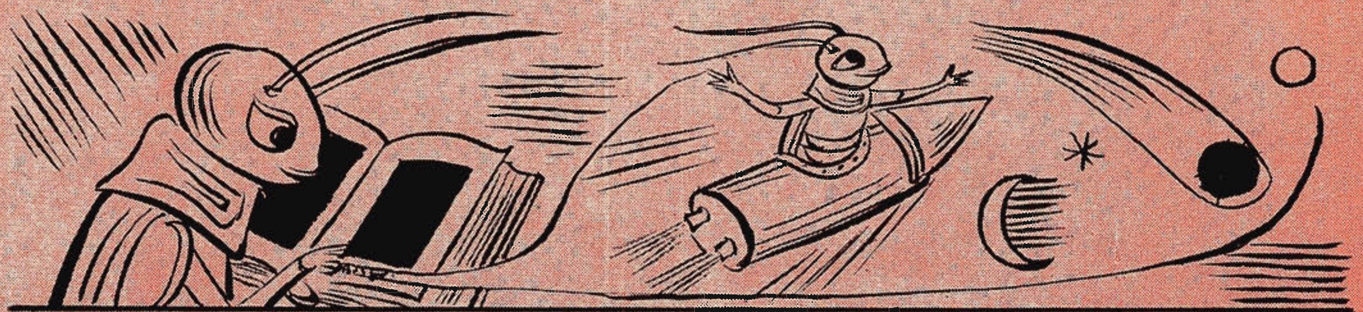
Ой, не можу спати, їсти,
Страх на зірку хочу сісти!

Каже Гоца: — Милий брате,
Ти навчився вже читати.

Кращої нема ракети,
Як ця книжка про плянети.

На сторінку першу глянеш —
Астронавтом зараз станеш!

Книжку цвіркунець читає
І в думках фю-фю літає . . .

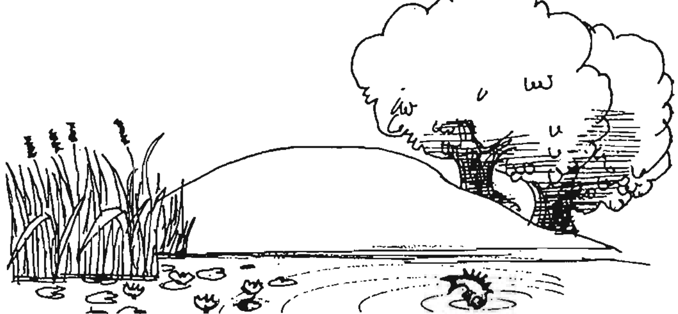
— поміж зорі і плянети,
Смикає за хвіст комети.

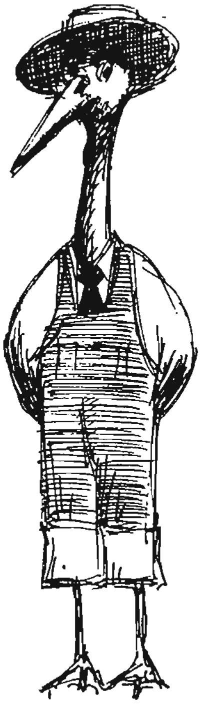
О, який чудовий літ!
Астронавтський всім привіт!

Ніна БУРИК

Ілюстрації З. ОНИШКЕВИЧА

ЯК ЖУРАВЕЛЬ І ЧАПЛЯ РАЗОМ ХАТУ БУДУВАЛИ

Журавель задумав збудувати хату,
На будівлю місця він почав шукати.
Вештався лісами, походжав полями —
Вишукав горбочок поміж комишами.

„Гарно тут, приємно, ліс є і ставочок, —
Тут собі й збудую добрий я дімочок".
Так собі подумав та й пішов спочити
На траві зеленій, дощиком политій.

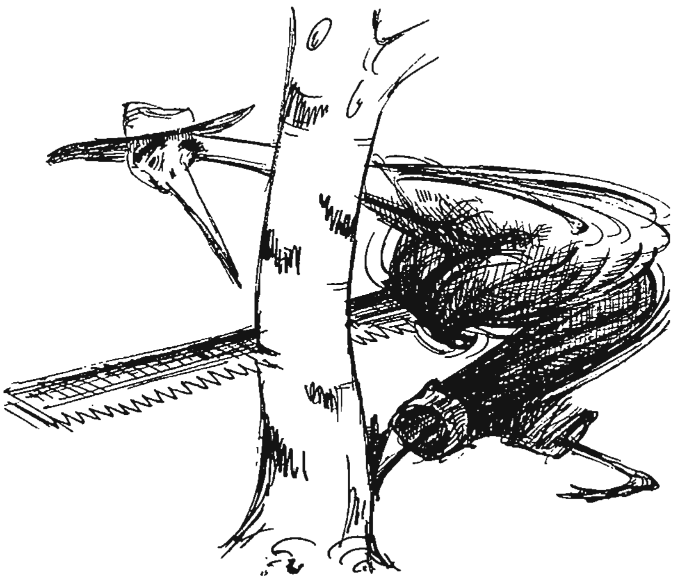
Чапля довгонога, знана господиня
Теж собі схотіла ставити хатину.
Вилізла з болота, вмилася в ставочку, —
Теж їй до вподоби місце на горбочку.

„Ах, як тут вигідно, затишно і мило!"
Від зачудування дзьоба аж відкрила,
Та й пішла спочити знову на болоті,
Щоб вже завтра зранку братись до роботи.

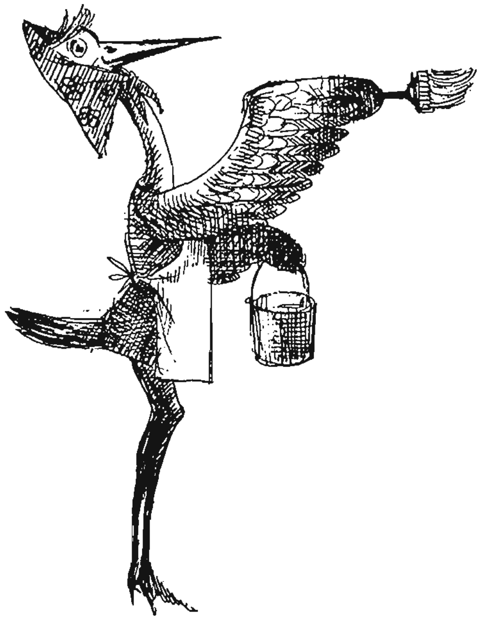

Журавель тим часом з пилкою — до лісу.
Зрізав там березу білу, круглолисту,

„Завтра треба буде стріху майструвати,"
Погадав і злинув на болото спати.

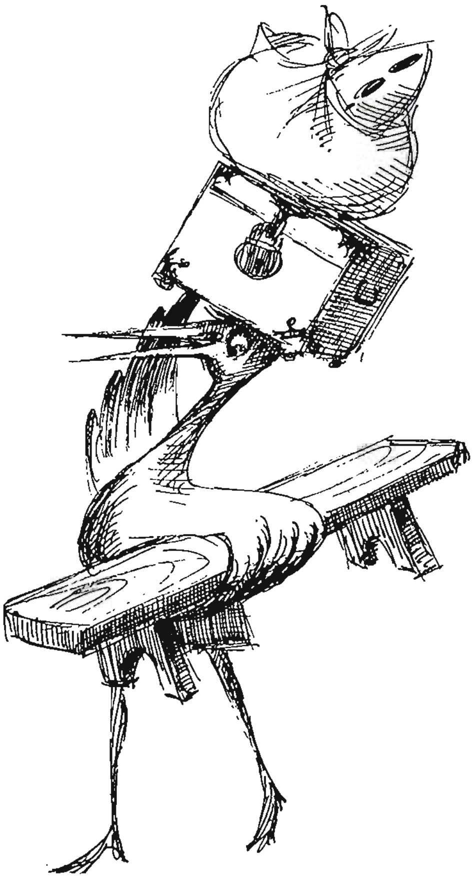

Витяг на горбочок, обстругав гарненько,
Вибудував стіни рівні і біленькі.

Чапля встала рано — й зразу ж до хатини.
Хто ж то до чужого тут такий охочий?
Я ж йому нахабі видряпаю очі!"

Нічого робити — замісила глину,
Вимазала добре у хатині стіни.
Подалась до міста вапна купувати,
Журавель вернувся — дах став настеляти.

Швидко він працює — з гніву аж зелений,
„Хто ж то господарить в домі цім без
[мене?
Я йому!.. Забуде він сюди дорогу,
Поперебиваю розбишаці ноги!"

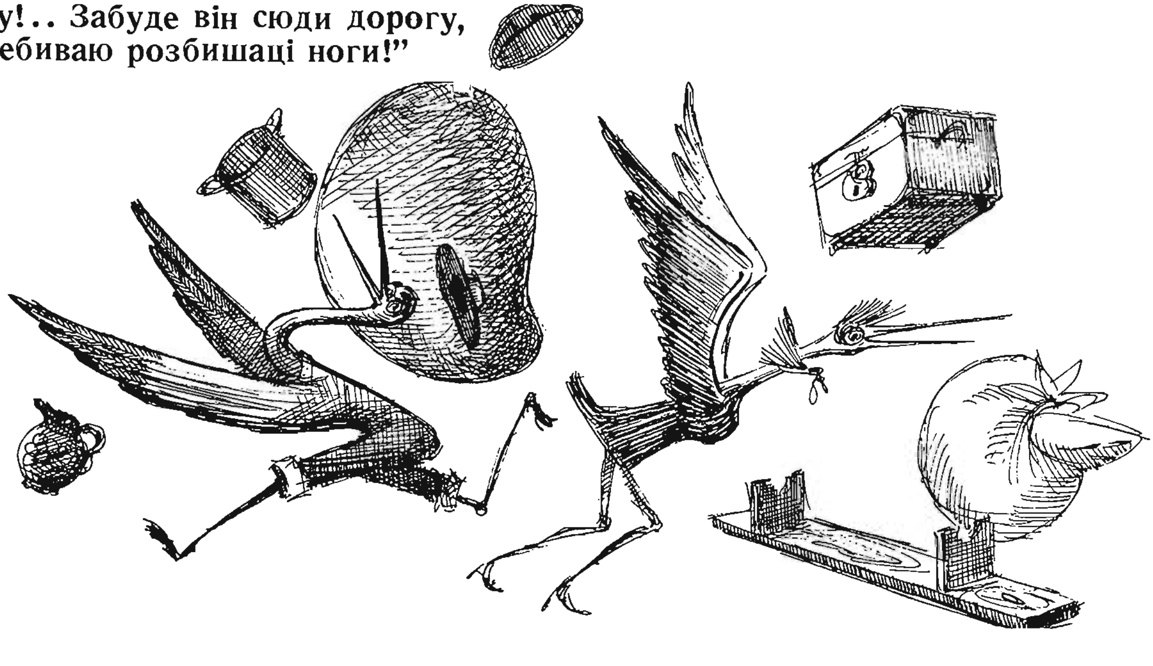
Вставив він віконця — Чапля побілила,
Щоб була кімната вся чистенька, біла.

Так вони на зміну довго працювали,
Аж поки дімочок ввесь не збудували.

Чапля довгоноса перша до оселі
Перенесла скриню, лави і постелю.
Рогача схопила й почала кричати:
— Ну ж, приходь скоріше, розбишако
[клятий!

Гульк — аж ось надходить з клунком
[Журавлисько.
Тягне він перину, глечик, дзбан і миску.

Все бряжчить на ньому, гримає, гуркоче,
Чапля з переляку витріщила очі,
Вилетіла з хати — та давай Бог ноги! —
З переляку й скриню кинула, небога.

Журавель злякався — покотився глечик,
А за ним — перина, миска й інші речі,
Наче вітер суне сам господар ззаду,
Хтів підняти речі — та не дав вже ради...

Втік він на болото, там живе і досі,
В осоці сумує й Чапля довгоноса.
А у тій хатині в лузі на горбочку
Є тепер дитячий луговий садочок.

Пояснення-словничок: **к о м и ш** — rush, reed; **ж у р а в е л** — crane; **ч а п л я** — heron; **б е р е з а** — birch; **о б с т р у г а т и** — to plane; **в а п н о** — lime; **р о г а ч** — oven-fork; „Давай Бог ноги" — народний вислів, що означає швидку втечу; **л у г** — сіножать над річкою (meadow).

Г. ЧОРНОБИЦЬКА

Ілюстрація Б. БОЖЕМСЬКОГО

ВОДИТИМУ КОСМІЧНІ КОРАБЛІ

Всі прилади я знатиму
в космічнім кораблі,
щасливо прямуватиму
від Марса до Землі.

Під хмарами курликали
журавлики сумні,
мене за море кликали,
а я сказав їм: Ні!

Ви навесні, журавлики,
вертайтеся до нас,
я з вами не летітиму —
мені до школи час.

Як вивчуся, водитиму
космічні кораблі
шляхами вже відкритими
до Марса від Землі.

ГРИБИ

(Ілюстрація Е. Козака)

Ув осінній сірий день
Ходять лісом Леся й Сень.

Поміж сосни і дуби
Тут і тут і там гриби!

За годиночку ще й пів
Повний кошичок грибів.

Як зготують мама їх,
Будуть ласощі для всіх —

— і для діда й баби теж,
І для песика, еге ж!

Роляник

МЕТЕЛИКИ В АВТІ

Осінь. В'януть квіти, осипається листя з дерев, не чути пташок. Порожньо і в полі. А над звалищем старих автомобілів біля залізничної колії в'ються невеликі брунатні метелики — влітають у розбиті вікна, залазять у шпарочки, під кадівб — шукають, де б примоститися, щоб люту зиму перебути.

Деякі метелики до зими не доживають, деякі відлітають у теплі краї, а деякі зимують там, де вивелись восени з гусениць. Всякий закуток для них добрий — дупло дерева, купа хмизу, піддашшя, стара бочка, покинуте авто, аби тільки був захист від снігу та морозу. Вчепляться за щось лапками, крильця стиснуть докупи й заснуть до весни. Та буває, що збудяться й серед зими, як потеплішає. Розправлять крильця, вилетять — а навколо ще сніг: обмануло сонечко, холодно над снігом літати — мерщій назад до авта!

М. Д.

Кадівб — body of a vehicle; **звалище** — купа (dump, scrap-heap); **хмиз** — brushwood.

КУТОК ЮНИХ АВТОРІВ

МІЙ ПЕСИК

Мій песик дуже маленький і звуть його Мінус. Він бронзової масти і має короткий хвостик. Коли я з ним бавлюся на подвір'ї, то він дуже високо скаче. Щовечора, як тато приходить з праці, Мінус заходить до хати, стає на задні ніжки й дістає коржика, а потім знову йде на подвір'я.

Одного разу ми з сестрою поїхали до тітки на тиждень у гості. Першого вечора, коли ми були в гостях, Мінус не тужив за нами. Але на другу ніч і ввесь тиждень він уже тужив і дуже плакав. А як ми вернулися додому, то хоч уже була ніч, я пішов привітатися з нашим песиком. Його хвостик швидко рухався — песик дуже радів, що ми повернулися.

Ми його дістали, як він був ще маленьким песенятком. Першого дня, як його привезли, він плакав, а потім звик. А одного разу десь подівся, і не було його аж три дні. Потім таки вернувся, але ввесь був поранений і дуже змучений. Але тепер він уже веселий і здоровий. Він часом ганяє по двору курочок і вдає, що кусає їх. Але ми любимо нашого песика Мінуса, бо він наш приятель і господар подвір'я.

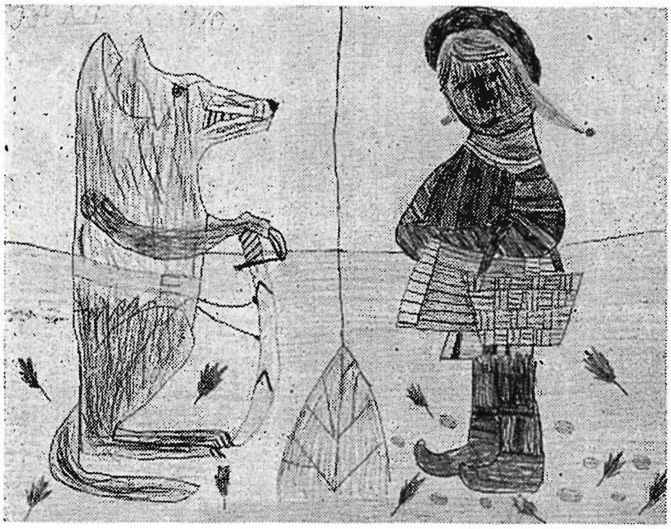
Андрійко Ліщинський, 10 років,
учень 4-ої кляси Братської школи
у Мельборні, Австралія

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

„ЧЕРВОНА ШАПОЧКА"...

Кілька років тому у „Веселці" була надрукована оперета для дітей „Червона Шапочка", слова до якої написав поет Леонід Полтава, а музику уклав композитор Василь Безкоровайний. Багато з вас напевно вже бачили цю оперету або готуються її показати на сцені. Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді видало оперету „Червона Шапочка" окремою книжкою, з нотами. Одну таку книжку купив у Торонті мистець-маляр Петро Сидоренко, бо 6-річна Галя і 9-річний Василько дуже люблять читати і грати на фортепіяні. Галі так сподобалася пригода з Червоною Шапочкою, що вона намалювала цілу картину, яку тут бачите. Спробуйте й ви намалювати і пришліть до Редакції „Веселки". Найкращий малюнок надрукуємо в журналі.

Галя Сидоренко, 6 років, Торонто, 1970: ілюстрація до оперети „Червона Шапочка".

Посилаючи свою ілюстрацію на руки Леоніда Полтави, Галя написала ще такого листа до поета:

ДОБРИЙ ДЕНЬ !

ДОРОГИЙ ПАНЕ ПОЛТАВО!
Я ОБІЦЯЛА ВАМ ЩОСЬ НАМАЛЮВАТИ.
ПЕРЕСИЛАЮ ТУТ ВАМ МАЛЮНОК „ЧЕРВОН
ШАПОЧКА". Я САМА НАМАЛЮВАЛА ІЗ
ВАШОЇ ОПЕРЕТИ, Я НЕ ПЕРЕБИВАЛА.
ЯКЩО МИ ЦЬОГО ЛІТА ПОБУВАЄМО У ВАС
ТО Я НАМАЛЮЮ ВАС.

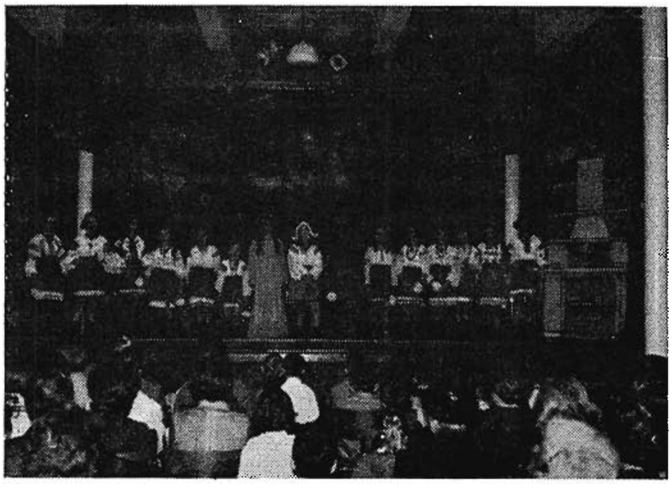
ВАША ГАЛЯ СИДОРЕНКО
ТОРОНТО 5. 5. 1970 РОКУ
ДОПОБАЧЕННЯ !
Галя Сидоренко.

ІМПРЕЗОВИЙ ГУРТОК У ТОРОНТІ

Галя Перун, учениця п'ятої „А" кляси „Рідної Школи" при церкві св. Миколая в Торонті, Канада, прислала нам такий допис:

Дорога „Веселко"! Читаючи Тебе кожного місяця, я завважила, що багато дітей пишуть листи до Тебе. От і я рішила написати до Тебе про наш Імпрезовий Гурток при Свято-Миколаївській „Рідній Школі" в Торонті.

Наш Гурток постав три роки тому. Учителькою і провідницею Гуртка є пані Марія Левицька. До Гуртка можуть належати діти від другої до шостої кляси, які мають охоту приходити на проби поза шкільними годинами. Наш Гурток підготовив кілька вистав: „У День Матері", на свято о. Миколая, на свячене, на Різдво й інші. Крім того підготовили ми ще дві оперетки: „Червона Шапочка" і „Зимова казка", які пройшли з великим успіхом. Діти виконували свої ролі дуже добре. До успіху вистав причинилися ще й чудові строї, які спроєктувала наша вчителька пані Марія Левицька.

Члени Імпрезового Гуртка, виконавці роль в опереті „Червона Шапочка". Зліва: С. Вахна, К. Пастернак, М. Гавряк, Д. Ґудзиляк, Яр. Цибульська, Т. Вальницька, М. Головата, С. Ждан, Д. Ковалик, Л. Келебай, Г. Перун, Т. Чобіт, П. Тивонюк, Б. Боровець, С. Жураківська.

Тепер підготовляємо сцени з „Лиса Микити", славного нашого письменника Івана Франка. Минулого року мали ми запрошення з нашою „Червоною Шапочкою" до Боффало і Дітройту. Дуже хотіли ми бути там. Однак, тим паням, які запрошували нас, не вдалося підшукати відповідної залі. Все ж таки ми віримо, що загостимо до ЗСА. Ми всі дуже цього хочемо.

З цим листом пересилаю дві світлини. Якщо можливо, прошу вмістити мого короткого листа і світлини

у журналі. В імені нашого Імпрезового Гуртка пересилаю сердечне поздоровлення для всіх працівників Редакції нашої „Веселки".

Виконавці роль в опереті „Зимова казка": знизу зліва — Л. Жураківський, Яр. Цибульська, П. Ждан, М. Ковалик, Д. Ґудзиляк, О. Кухаришин, Г. Мельник, М. Ґавряк. Другий ряд — Л. Келебай, Д. Ковлик, Р. Головатий, М. Тивонюк, Г. Перун, Т. Чобіт, Р. Роїк, С. Ждан, Б. Боровець, М. Перун. Третій ряд — М. Гоголь, О. Келебай, О. Гоголь, О. Стасишин, п-ні М. Левицька, М. Федак.

Від Редакції: Дорога Галю! Дякуємо за допис, світлини й привітання від Імпрезового Гуртка. Бажаємо Вам успіхів у праці і ждемо нетерпеливо, коли завітаєте до ЗСА.

ІНСЦЕНІЗАЦІЯ „ЄВШАН-ЗІЛЛЯ" В НОБЛ ПАРКУ, АВСТРАЛІЯ

На закінчення шкільного року „Рідної Школи" в Нобл Парку біля Мельборну відбулася інсценізація вірша Миколи Вороного „Євшан-Зілля". Інсценізацію підготовила вчителька п-ні Віра Шевченко.

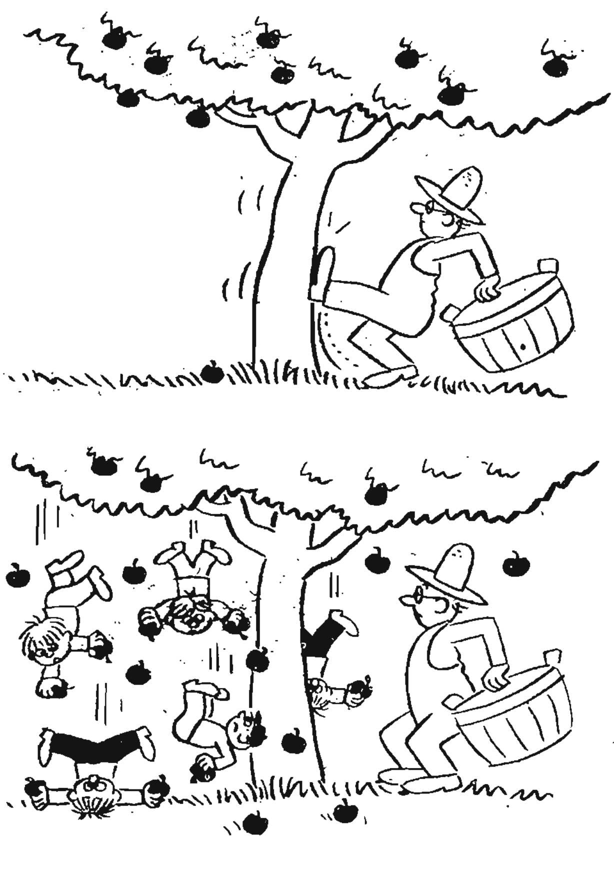

На фото учні 5-ої кляси Микола Романовський в ролі половецького хана (ліворуч) та Ігор Якубович в ролі співця виступають в інсценізації вірша Миколи Вороного „Євшан-Зілля"

А тут епізод з тієї ж інсценізації „Євшан-Зілля": співець (Ігор Якубович) дає євшан-зілля синові половецького хана (Михайло Даценко).

РОЗКАЖІТЬ, ЩО ТУТ ТРАПИЛОСЯ

Сценарій і текст: Р. ЗАВАДОВИЧ
Scenario and story: R. ZAVADOVYCH

Ілюстрації: П. ХОЛОДНИЙ
Illustrations: P. CHOLODNY

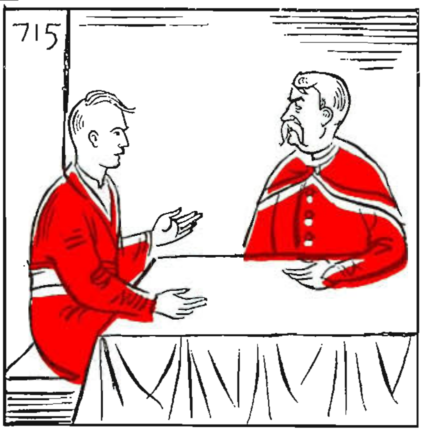
БОГДАН, КОЗАК-ХАРАКТЕРНИК — ІСТОРИЧНА КАЗКА
UKRAINIAN TALE — BOHDAN, KOZAK-SORCERER

РОЗДІЛ XLVII: НАРАДА З ГЕТЬМАНОМ
CHAPTER XLVII: CONFERENCE WITH THE HETMAN

Богдан звітував гетьманові: „Татарський хан переходить на сторону наших ворогів".

"The Tatar khan is going over to our enemy's side," reported Bohdan to the Hetman.

— Погано! — сказав гетьман. — Польща також іде війною на нашу молоду державу.

"That's bad," said the Hetman, "Poland is also waging a war against our young state."

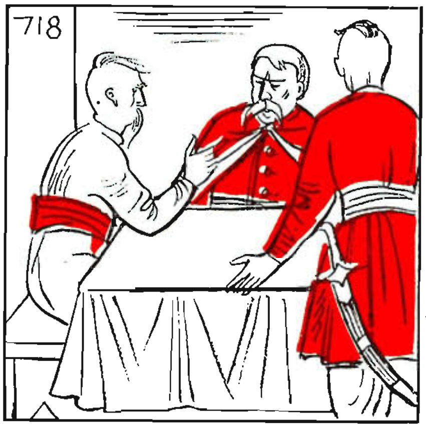

У кімнату вступив кошовий із Січі. Утрьох продовжували нараду.

The Sich koshovyi entered the room. The three men continued their parley.

— Єдиний рятунок — союз з московським царем! — промовив зажурено гетьман.

"The only way out is an alliance with the Russian tsar," noted the Hetman sadly.

— Ні, ні! — закричали кошовий і Богдан характерник. — З таким союзником Україна може втратити волю.

"No, no!" objected Bohdan and the koshovyi. "With an ally like that Ukraine could lose its freedom."

Гетьман зажурено схилив голову: — Віддам цю справу на вирішення козацькій раді.

Worried, the Hetman finally said, "I'll present this matter to the Kozak council for consideration."

(Кінець сорок сьомого розділу)

(End of Chapter XLVII)